

Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opmerking

Algemene regel 3.6 is ook van toepassing als gevraagd wordt een gegeven antwoord toe te lichten, te beschrijven en dergelijke.

Opgave 1

1 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist berekening is:

verwachte bruto kosten uitbreiding van de stadions $\frac{280}{0,4} = 700$ (mln euro)

verschil in verwachte opbrengst $0,3 \times 700 = 210$ (mln euro)

2 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat de bestedingen die (door consumenten of overheid) gedaan worden in het kader van het WK, (deels) ten koste gaan van andere bestedingen, zodat het geheel van de bestedingen niet zo sterk groeit.

3 maximumscore 2

Voorbeelden van een juist voorbeeld zijn:

- voetbalvandalisme
- verkeerscongestie

Uit de uitleg moet blijken dat het genoemde effect buiten de markt van het product WK optreedt en leidt tot welvaartsverlies voor anderen dan de consumenten of producenten van het product WK.

4 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

de verwachte opbrengsten $137 + 97 + 142 + 160 = 536$ (mln euro)

de verwachte kosten $280 + 153 + 43 + 50 = 526$ (mln euro)

de verwachte positieve bijdrage aan de welvaart bedraagt 10 (mln euro)

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 2

5 maximumscore 2

een sociale voorziening

Uit de toelichting moet blijken dat de WAJ betaald wordt uit belastingmiddelen / niet betaald wordt uit premiegelden.

6 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist berekening is:

- de uitstroom groeit jaarlijks met $\frac{1.438 - 1.307}{1.307} \times 100\% = 10\%$ 1
- in 2013 zijn er $120.000 + 4.440 + 6.800 + 13.600 + 27.200 + 2 \times 27.200 - 1.080 - 1.188 - 1.307 - 1.438 - 1,1 \times 1.438 = 219.845$ WAJ-ers 1

Opmerking

Voor de berekening van de jaarlijkse groei van de uitstroom van 10% kan ook van twee andere opeenvolgende jaren gebruik gemaakt worden.

7 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

- de kosten per uitkering begin 2009: $\frac{1,75 \text{ mld}}{120.000} = \text{€ } 14.583$ 1
- totale kosten eind 2013: $14.583 \times 1,02^5 \times 219.845 = 3,54$ miljard euro 1

8 maximumscore 2

40% (van het wml)

Een voorbeeld van een juiste toelichting is:

Een toelichting waaruit blijkt dat een betaalde baan met een loon van méér dan 40% van het wml geen voordeel oplevert ten opzichte van een baan met 40% van het wml, doordat de som van loon en uitkering niet groter mag zijn dan 120% van het wml.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 3

9 maximumscore 8

indien gekozen **vóór de invoering van de vlaktaks** te beoordelen onderdeel (maximaal vier aspecten):

a

Te denken valt aan een antwoord waaruit blijkt dat de vlaktaks het mogelijk maakt een denivellerend beleid te voeren, waarbij de hogere inkomens er op vooruit gaan in vergelijking met het huidige stelsel (bron 1).

b

Te denken valt aan een antwoord waaruit blijkt dat de invoering van de vlaktaks de koopkracht van de meeste huishoudens zal vergroten, hetgeen kan leiden tot meer consumptieve bestedingen en dus meer economische groei. Dit lijkt ook bevestigd te worden door bron 2 waar de landen met een vlaktaks de procentueel grootste consumptiegroei kennen.

c

Te denken valt aan een antwoord waaruit blijkt dat de aanpassing van de tarieven in combinatie met de invoering van een arbeidskorting voor personen van 65 jaar en ouder bij invoering van de vlaktaks (bron 1), weliswaar een verlaging kan opleveren van de opbrengsten uit inkomstenbelasting, maar dat deze verlaging meer dan gecompenseerd kan worden door meer inkomsten uit indirecte belastingen (btw, accijns) als gevolg van meer consumptieve bestedingen (zie b), waardoor het begrotingssaldo verbetert.

d

Te denken valt aan een antwoord waaruit blijkt dat de participatiegraad in Lisoland zou kunnen stijgen doordat ten gevolge van de lagere belastingtarieven voor veel actieven en zeker voor de meeste personen van 65 jaar en ouder, die naast lagere tarieven nu ook nog een forse arbeidskorting krijgen, het arbeidsaanbod zou kunnen toenemen. Dit lijkt ook bevestigd te worden door bron 2 waar de landen met een vlaktaks de hoogste participatiegraad kennen.

e

Te denken valt aan een antwoord waaruit blijkt dat de deelname aan betaalde arbeid van personen van 65 jaar en ouder (langer doorwerken), door een invoering van een arbeidskorting in combinatie met een verlaging van de tarieven in de derde en vierde schijf (bron 1), zal toenemen zodat de secundaire inkomens van veel personen van 65 jaar en ouder zullen toenemen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

f

- Te denken valt aan een antwoord waaruit blijkt dat het vooruitzicht op hogere netto-inkomens in de hogere inkomensgroepen (bron 1) een stimulans kan zijn om langer door te leren / een hogere opleiding te kiezen.
- Te denken valt aan een antwoord waaruit blijkt dat het vooruitzicht op hogere netto-inkomens in de hogere inkomensgroepen (bron 1) de drempel kan verlagen om studieschulden aan te gaan teneinde langere / hogere opleidingen te financieren.

indien gekozen **tegen de vlaktaks en vóór behoud van het huidige stelsel**

te beoordelen onderdeel (maximaal vier aspecten):

a

Te denken valt aan een antwoord waaruit blijkt dat het huidige stelsel méér mogelijkheden biedt voor (nivellerende) inkomenspolitiek door middel van de progressiviteit in de schijftarieven (bron 1).

b

Te denken valt aan een antwoord waaruit blijkt dat de koopkrachtstijging als gevolg van de gemiddeld lagere tarieven kan leiden tot een 'oververhitting' van de economie van Lisoland, hetgeen de inflatie dusdanig kan verhogen dat het de internationale concurrentiepositie benadeelt, hetgeen de exportkansen vermindert en daarmee de economische groei afremt. De relatief hoge index voor de loonkosten voor Lisoland (bron 2) kan gezien worden als een mogelijke indicatie voor een hoge inflatiedruk.

c

Te denken valt aan een antwoord waaruit blijkt dat de verlaging van de tarieven in de hogere schijven in combinatie met de invoering van een arbeidskorting voor personen van 65 jaar en ouder bij invoering van de vlaktaks (bron 1), een dusdanige verlaging van de belastingopbrengsten zou kunnen opleveren, dat dit onvoldoende gecompenseerd kan worden met hogere belastingopbrengsten door meer bestedingen, waardoor het begrotingssaldo verslechtert.

e

Te denken valt aan een antwoord waaruit blijkt dat het voorgestelde vlaktaksstelsel denivellerend uitwerkt op de secundaire inkomens van de minst verdienende personen van 65 jaar en ouder omdat het tarief voor de laagste inkomensgroep stijgt (bron 1).

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

f

Te denken valt aan een antwoord waaruit blijkt dat een verhoging van de tarieven van de eerste en tweede inkomensschijf in combinatie met de invoering van een arbeidskorting voor personen van 65 jaar en ouder (bron 1) nadelig kan uitpakken voor de werkgelegenheidskansen van jongeren, wat deze jongeren niet aanzet om betaalde arbeid te zoeken en in het verlengde daarvan een opleiding te gaan volgen.

Opmerking

Noteer voor elk onderdeel 0, 1 of 2 scorepunten:

0 → (vrijwel) geheel fout

1 → bij twijfel

2 → (vrijwel) geheel goed

indien de onderdelen van het betoog niet logisch op elkaar aansluiten en/of het gebruikte aantal woorden te veel afwijkt van de eis

-1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 4

10 maximumscore 2

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Een antwoord waaruit blijkt dat de verslechtering van de concurrentiepositie als gevolg van de koersstijging van de euro ertoe leidt dat de exporterende bedrijven hun product aanbieden op de Nederlandse markt.
- Een antwoord waaruit blijkt dat het prijspeil van importgoederen in euro's gemeten daalt ten opzichte van het prijspeil van in Nederland geproduceerde goederen, zodat de Nederlandse bedrijven die een bepaald product importeren een concurrentievoordeel hebben ten opzichte van bedrijven die dit product in Nederland maken.

11 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat als de euro meer in koers stijgt ten opzichte van de dollar dan ten opzichte van het pond, de koers van het pond stijgt ten opzichte van de dollar, waardoor Britse producten duurder worden in vergelijking met producten uit de VS.

12 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

$$(0,51 \times \frac{102,5}{100} + 0,2 \times \frac{103}{105} + 0,1 \times \frac{104}{110} + 0,19 \times \frac{101}{104}) \times 100 = 99,8$$

13 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat het gaat om een verslechtering, doordat zowel de prijsstijging van Nederland ten opzichte van de belangrijkste handelspartners als de koersstijging van de euro, er voor zorgen dat Nederland relatief duurder wordt.

14 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat iets meer dan de helft van de Nederlandse export verkocht wordt aan eurolanden, waardoor dit deel van de export wel gevoelig is voor prijsverschillen, maar niet voor koersverschillen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 5

15 maximumscore 2

nul

Een voorbeeld van een juiste verklaring is:

Een verklaring waaruit blijkt dat volgens vergelijking (1) de sociale uitkeringen (S_u) volledig worden geconsumeerd.

16 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

$$\text{vóór de verlaging: } \frac{B}{Y} = 0,25 + \frac{50}{462,5} = 0,3581 \text{ (35,81\%)}$$

$$\text{na de verlaging: } \frac{B}{Y} = 0,24 + \frac{50}{467,7} = 0,3469 \text{ (34,69\%)}$$

$\frac{B}{Y}$ is dus gedaald met 1,12 procentpunt.

17 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat de minister blijkbaar vindt dat deze verdeling minder scheef / meer genivelleerd moet worden, omdat door de verhoging van de uitkeringen (optie B) de lagere inkomens zullen toenemen.

18 maximumscore 3

ja

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

- De ontvangsten van de collectieve sector stijgen met $(0,25 + 0,15) \times 5,2 = 2,08$ (miljard euro).

De uitgaven van de collectieve sector stijgen door de hogere uitkeringslasten:

$$S_u \text{ was } 20 \times (5 - 4,625) + 20 \times 3 = 67,5 \text{ (miljard euro)}$$

$$S_u \text{ wordt } 21,125 \times (5 - 4,677) + 21,125 \times 3 = 70,2 \text{ (miljard euro)}$$

- Het positieve saldo van 0,5 (miljard euro) verbetert met 2,08 (miljard euro) en verslechtert met $70,2 - 67,5 = 2,7$ (miljard euro) tot een nieuw saldo van $-0,12$ (miljard euro)

indien uitsluitend de verandering van het overheidssaldo $O - B$ is berekend

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 6

19 maximumscore 2

nee

Uit de verklaring moet blijken dat (het werkloosheidspercentage weliswaar is verdubbeld maar dat) de omvang van de beroepsbevolking niet gegeven is, zodat geen uitspraak kan worden gedaan over het aantal werklozen.

20 maximumscore 2

nee

Een voorbeeld van een juiste verklaring is:

Een verklaring waaruit blijkt dat alleen in de periode 2004-2007 sprake was van groeiende werkloosheid bij een dalende bezettingsgraad, hetgeen wijst op een neergaande conjunctuur (maar dat in de periode 2007-2010 de bezettingsgraad bij een toenemende werkloosheid niet is veranderd).

21 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat er tegelijkertijd sprake is van een stijging van de werkloosheid en een daling van het aantal openstaande vacatures.

22 maximumscore 2

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Een antwoord waaruit blijkt dat toenemende werkloosheid betekent dat er meer uitkeringen betaald moeten worden, waardoor de belastingtarieven / sociale premies moeten stijgen, zodat de nettolonen van de werkenden kunnen dalen.
- Een antwoord waaruit blijkt dat de verruiming van de arbeidsmarkt kan leiden tot een daling van het brutoloon, zodat bij een gelijkblijvend belastingstelsel de nettolonen van de werkenden zullen dalen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 7

23 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat er sprake is van een zakelijke zekerheidsstelling door middel van een onderpand.

24 maximumscore 2

Dit blijkt uit het feit dat het verschil tussen de nominale en de reële rente kleiner wordt / de lijnen voor nominale rente en reële rente naar elkaar toe lopen.

Opmerking

Uitsluitend 2 of 0 scorepunten toekennen

25 maximumscore 2

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Een antwoord waaruit blijkt dat bij een lage inflatie beleggers een lage rentevergoeding vragen, zodat banken het benodigde vermogen goedkoop kunnen aantrekken.
- Een antwoord waaruit blijkt dat bij een lage inflatie de (reële) waarde van uitgeleend geld beperkt daalt, zodat de banken ook een lage rentevergoeding kunnen vragen.

26 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat bij een lage hypotheekrente een grote(re) vraag naar huizen en dus stijgende huizenprijzen zouden kunnen worden verwacht. Echter, het optreden van een recessie leidt tot een dusdanig inkomensverlies / vertrouwensverlies bij consumenten, dat ze de aanschaf van een huis te riskant vinden, waardoor de prijsstijging niet plaatsvindt.